

GEMEINDE/VISCHNAUNCA
DISENTIS/MUSTÉR

Cumissiun da taglia
24-2021/2024

Plan da finanzas

2022-2031

M E S S A D I

dalla suprastonza communal al cussegl da vischunaunca

Preziaz signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Prezai signurs cussegliers

1. Introducziun

Il plan da finanzas ei in impurtont instrument da planisaziun. Per saver supportar las grondas investiziuns che spetgan la vischerna e per garantir in saun tenercasa dallas finanzas ha la suprastanza communal definii igl onn precedent entgins novs principis interns per la planisaziun da finanzas. Il plan da finanzas vegg mintgamai elaboraus annualmein e quei pils proxims 10 onns. Aschia sa vegg analisau las pli impurtontas cefras da clav ch'ein relevantas per tener in bien equiliber denter las investiziuns necessarias e finanzas saunas a liunga vesta.

Per survegnir ina survesta finanziala actuala vegg mirau sin la media dils resultats effectivs dils davos tschun onns. Quei ei in principi che la suprastanza ha definii. Aschia san irregularitads da resultats annuals pli gronds veggir evitai. Tschun onns dat ina media plausibla davart la situaziun finanziala. Igl onn 2017 ei plinavon veggint introduciu il niev sistem da quen (HRM2), aschia che las cefras ein dapi lu era bein cumparegliablas.

2. Principis plan da finanzas

La nova planisaziun da finanzas ei dependenta dils resultats effectivs annuals. Concret duei l'altezia dallas investiziuns en media dils proxims tschun onns buca survargar la media dils cash-flows effectivs annuals dils davos tschun onns. Quei agir garantescha a nus pils proxims 10 onns ina planisaziun da finanzas sauna, cunzun suenter las grondas investiziuns el Center Fontauna. Aschia savein nus pli u meins osservar tuttas cefras da clav ni silmeins tener quellas en ina dimensiun supportabla.

3. Plan da finanzas 2022-2031: *cash-flow*

Ils proxims 10 onns sa veggir quintau cun in cash-flow (atgna finanziaziun) da 3/4 (75%) dalla media dils davos tschun cash-flows (2017-2021), quei che munta pigl onn 2022:

2022:

Cash-flow media davos 5 onns	2'245'638 francs
Cash-flow planisau (75%)	1'684'228 francs

2021:

Cash-flow media davos 5 onns	2'268'610 francs
Cash-flow planisau (75%)	1'701'457 francs

4. Plan da finanzas 2022-2031; *investiziuns nettas*

Il principi davart l'altezia dallas investiziuns duei mintgamai en media dils proxims tschun onns buca survargar la media dils cash-flows effectivs annuals dils davos tschun onns. Cheutras ein las finanzas segiramein sut controlla. Separadamein dils principis interns vegg decidiu sin basa dalla planisaziun da finanzas projects pli gronds. Projects pli gronds che pon buca els principis dil plan da finanzas ein el cass singul mintgamai da calcular ed

integrar taluisa el plan da finanzas, ch'ina planisaziun a liunga vesta ei garantida. Il cussegli da vischerna vegn fatg attents sin las consequenzas finanzialas a liunga vesta d'eventualas investiziuns pli grondas. Quei schabegia actualmein cunzun en vesta dallas grondas investiziuns da bunamein 9 milliuns francs el Center Fontauna, las qualas duein succeder els onns 2022-2024, independentamein dallas investiziuns ordinarias. Duront ils onns 2022-2024 vegn aschia quintau cun in pli d'investiziuns (mira plan d'investiziun).

Ils proxims 10 onns sa vegnir quintau cun investiziuns nettas da 2/3 (66%) dalla media dils cash-flows dils davos tschun onns (2017-2021), quei che munta pigl onn 2022:

2022:

Cash-flow media davos 5 onns	2'245'638 francs
Investiziuns nettas planisadas (66%)	1'482'121 francs

2021:

Cash-flow media davos 5 onns	2'268'610 francs
Investiziuns nettas planisadas (66%)	1'497'282 francs

Onns 2022-2024: Annualmein + 4'000'000 francs

Tenor plan da finanzas 2022-2031 sedat suandont potenzial d'investiziun:
26'821'208 francs (onn 2021: 26'972'827 francs)

5. Plan d'investiziun 2022-2031

Tenor plan d'investiziun 2022-2031 digl onn 2022 ein suandontas investiziuns nettas previdas els differents departaments:

Departament: <i>Administraziun, finanzas, economia</i>	total: 3'284'000
Departament: <i>Baghegiar ed infrastructura</i>	total: 4'329'100
Departament: <i>Forestalessor ed agricultura (incl. CF)</i>	total: 10'220'000
Departament: <i>Sanadad, scolaziun, cultura e sport</i>	total: 1'750'000
Departament: <i>Ambient e segirtad</i>	total: 4'043'800
Total: 23'629'900	

Sco il plan d'investiziun demuossa vegn buca nezegiau diltuttafatg il potenzial d'investiziun, quei che dat empau spazi e reserva sch'ina u l'autra investiziun survargass las cefras planisadas.

Il detagls dils projects tier ils differents departaments ein visibels ella survesta "plan d'investiziun 2031 – onn 2022".

6. Plan da finanzas detagliau 2022-2031

Sper la planisaziun a basa dils resultats effectivs dils davos tschun onns ha la suprastonza communalera calculau las cefras indicativas a basa dil quen da gudogn e sperdita. Quella planisaziun detagliada drova ei per saver calcular approximativamein il svilup dallas cefras indicativas da finanzas.

Las investiziuns dils proxims 10 onns ein tier omisduas metodas da planisaziun las medemas. El program d'investizion ein las investiziuns denton resumadas tenor funcziuns e buca tenor ils departaments. El quen da gudogn e sperdita ein las amortisaziuns ed ils cuosts da finanziar las investiziuns risguardai. A basa da quellas impurtontas cefras ha la survesta dil plan da finanzas 2022-2031 saviu vegnir fatga nua che la finanziaziun dallas investiziuns sco era il svilup dils deivets e dall'atgna finanziaziun ein veseivels.

6.1 Survesta

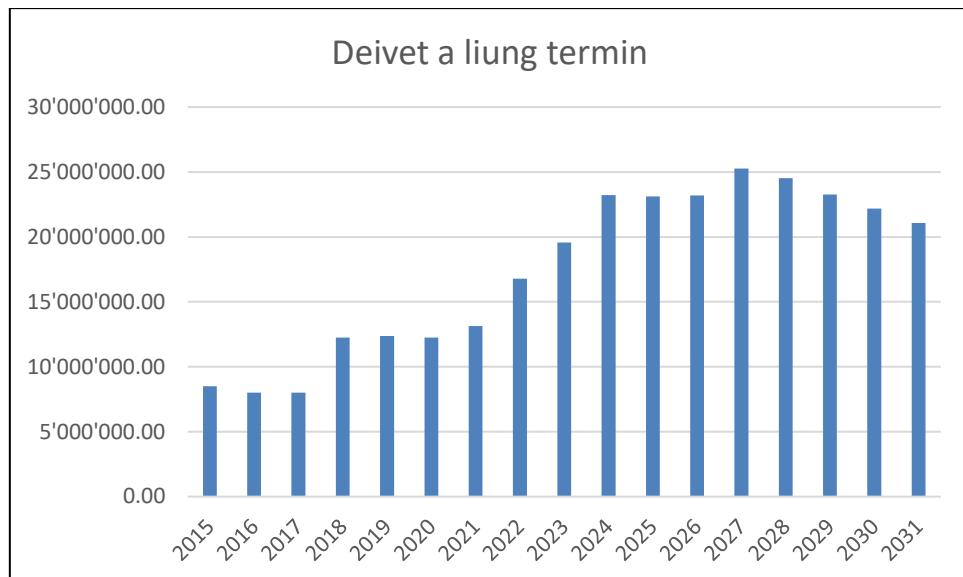
La survesta dils cash-flows e dallas investiziuns nettas 2022-2031 sepresenta sco suonda:

Ils proxims 10 onns vegn l'atgna finanziaziun (cash-flow) buca a saver cuvierer tuttas investiziuns nettas previdas (denter auter la grond'investizion el Center Fontauna). Il grad d'atgna finanziaziun en % demuossa quei fetg bein. Cunzun ils emprems onns dalla planisaziun da finanzas ei il grad d'atgna finanziaziun sut 100%. Cheutras sto la vischernaunca empristar capital per saver realisar tuttas investiziuns previdas.

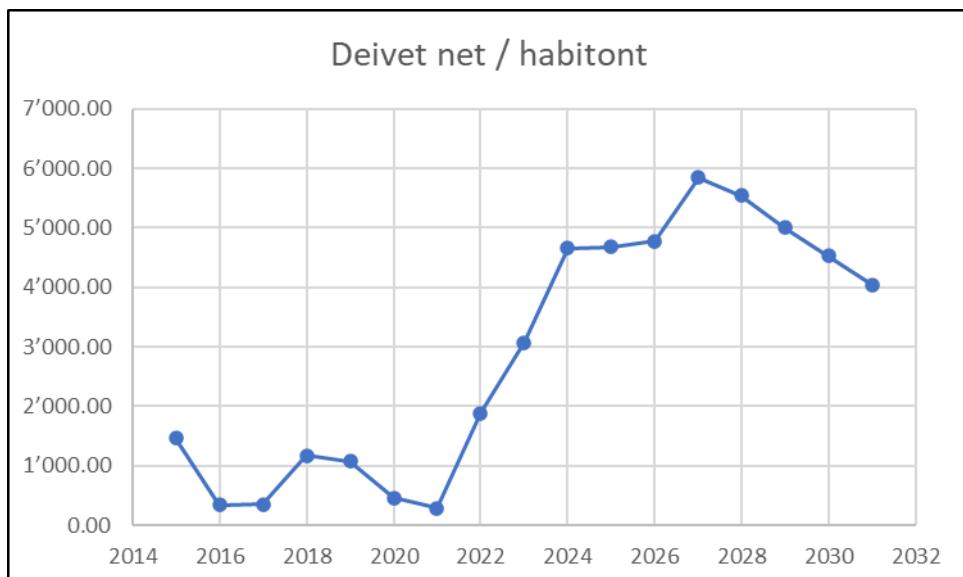
6.2 Deivet a liung termin

Ils deivets per la vischnaunca vegnan a crescher sin varga 20 milliuns francs:

6.3 Deivet net per habitont

Tonaton restan ils deivets nets per habitont, quei ch'ei ina dallas pli impurtontas cefras da clav, en in'altezia supportabla. Suandonta grafica demuossa bein quella situaziun:

Supportabels ei il deivet net per habitont sch'el survarga buca frs. 5'000.--. Ils proxims onns vegnin nus a contonscher quella limita, persequitein ed analisein denton detagliadamein e rigurusamein ils resultats dils quens futurs, ils quals han directa influenza silla planisaziun da finanzas ed aschia sin las investiziuns futuras.

7. Ponderaziuns finalas

Il plan da finanzas ei realistics ed aschia in bien mied da planisaziun. Cun setener vid ils principis, ils quals ein dependents dils resultats effectivs annuals, garantin nus pils proxims 10 onns ina planisaziun da finanzas sauna. La fin finala dat quei alla suprastonza communalala la segirtad necessaria a liunga vesta. Eventualas investiziuns extraordinarias ni supplementaras, reducziuns da taglia ni dils deivets a liung termin ein aschia dependentas dils resultats effectivs e la finala era dallas cefras da clav ella planisaziun da finanzas.

Igl ei egl interess dalla suprastonza communalala da vuler far pli attractiv nossa vischnaunca. Quei svilup progressiv dein nus cun far las investiziuns necessarias planisadas. En quei senn dat il plan da finanzas 2022-2031 ina buna e schubra survesta pils proxims 10 onns.

8. Proposta

Sin fundament dallas ponderaziuns suramenziunadas

p r o p o n a

la suprastonza communalala al cussegl da vischnaunca:

1. da prender enconuschiantscha dil plan da finanzas 2022-2031.

Suprastonza communalala Disentis/Mustér
Il president:

René Epp

Il canzlist:

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 7 da zercladur 2022

- plan d'investiziun 2022-2031
- plan da finanzas detagliau 2022-2031 (survesta, program d'investiziun, quen da gudogn e sperdita)